

1. час**Ставови о одлукама и идентитету****Са чијим ставом се слажем?**

Ова табела даје сажет преглед информација које су наставнику потребне за планирање и држање часа.	
Развијање компетенција упућује директно на ЕДЦ/ХРЕ.	
Циљ учења показује шта ученици знају и разумеју.	
Задатак/задачи за ученике , уз методу, чине основни елемент процеса учења.	
Листа материјала је помоћ у припреми часа.	
Предвиђено време наставнику омогућава оквирно планирање времена.	
Развијање компетенција	Објашњавање личних ставова и одлука.
Циљ учења	Наше одлуке другима говоре нешто о нама, о нашем идентитету.
Задачи за ученике	Ученици бирају цитат и објашњавају разлоге свог избора.
Материјали и средства	Три примерка материјала за наставнике 1.1, са цитатима изрезаним пре часа у посебне папирне траке.
Метода	Рад у групама. Пленарна дискусија.
Предвиђено време	1. Ученици доносе одлуке. 15 мин.
	2. Ученици објашњавају своје одлуке. 15 мин.
	3. Ученици упоређују и анализирају оно што су одабрали. 10 мин.

Напомене

На овом часу, ученици бирају и упознају се са темом доношења одлука на основу личног искуства. Овај приступ сложеном појму идентитета заснива се на задатку, а не на теорији или приступу на основу текста, како би ученици на тај начин лакше схватили да је појам идентитета на врло практичан начин повезан са њиховим животима.

На часу доминира комуникација са ученицима. Фронтални начин седења би био контрапродуктиван; ако је могуће, клупе и столице треба поставити уз зидове (у облику потковице).

Опис часа

1. Ученици доносе одлуке

Ученици утврђују контекст

Наставник уводи тему. Сваког дана, током целог живота, правимо изборе и доносимо одлуке – који примери ученицима падају на памет? Ученици одговарају и дају примере из сопственог искуства. Наставник мора пазити да, говорећи о својим одлукама, не иде у појединости расправљајући о проблемима или разлозима који су до њих довели. Што више ученика би требало да учествује у првих пет минута. Наставник не треба да расправља о ономе што ученици саопште; он прати да ли је успостављена равнотежа између свакодневних одлука (купити сендвич или топло јело за ручак) и кључних одлука (избор занимања). Наставник указује на тенденције које су очигледне из њихових одлука.

Ученици бирају цитат

Наставник објашњава ученицима да ће чути цитате чији су аутори из различитих земаља и то из давне прошлости и садашњости. Њихов задатак је следећи:

- Ученици бирају цитат са којим се изразито слажу или са којим се уопште не слажу.
  - Ученици који су изабрали исти цитат формирају мале групе (не више од шест ученика) и објашњавају разлоге свог избора. Група именује свог говорника.
- После пет минута, у пленарном делу, сваки говорник даје кратку изјаву о направљеном избору. Он чита цитат и објашњава главне разлоге због којих су се ученици у његовој групи сложили са цитатом или нису. Ако ученици у некој групи имају различита мишљења, треба и то изнети.

Наставник ставља цитате, написане на тракама папира, на клупе у учионици. Сваки ученик који је добио цитат наглас га прочита остатку разреда. Затим ученици почињу да раде на задатку. Наставник их прати. Ако је нека група превелика, наставник је дели у мање групе. У том случају треба имати додатне примерке цитата. Наставник бележи које цитате су ученици одабрали, а који су преостали. Он неће успети да чује добар део дискусија, јер ће многи ученици говорити истовремено, па ће ниво буке бити сличан оном у кафеу пуном гостију.

2. Ученици објашњавају своје одлуке

Говорници дају изјаве

Наставник објављује да је време за дискусију у групи истекло и позива ученике да се укључе у пленарни део часа који ће он водити. Ученици и даље седе у својим групама. Говорници се смењују. Ако је потребно, наставник подсећа говорника да говори о разлозима због којих је група одабрала неки цитат, а ученици могу затражити и додатна објашњења. Наставник мора пазити да расправа не почне пре него што су сви говорници имали прилику да говоре.

Наставник и ученици бележе све што је речено у облику мапе ума

Пре сваког следећег говорника, наставник тражи да слушаоци дају кратак преглед кључних изјава, на пример: „Многе наше одлуке су неопозиве“, или „Када имамо могућност избора, остварујемо право на личну слободу“. Наставник – или ученик – даје кратак преглед свега што је речено у облику једноставне мапе ума (види пример у наставку).

Ученици читају мапу ума – документ који садржи много одлука

Мапа ума је део завршне фазе анализе на овом часу.

Наставник поставља једно питање како би ученике подстакло на размишљање – могуће је много различитих одговора јер се ученицима сада обраћамо као стручњацима који наступају у своје име: говорници су управо саопштили шта ученици мисле о различитим цитатима на тему избора. И саме групе су формиране на основу избора ученика – дакле, шта нам ова мапа ума говори о ученицима?

Можда ће ученицима бити потребно неко време за размишљање. Треба им га дати – шта може бити боље од учионице пуне ученика који у тишини размишљају? Зато ову продуктивну фазу не треба пребрзо прекидати дајући одмах прилику ученику који први подигне руку. Дајте прилику неколицини ученика. Могућ је велики број различитих ставова, а они се разликују у зависности од контекста који су ученици створили својим одлукама и онога што је забележено на мапи ума.

Закључак: кључне изјаве

Задатак наставника је да закључи час давањем прегледа кључних изјава. Оне могу бити представљене директно или преко идеје водиле (*leitmotif*) која повезује неколико изјава. Наставник пише кључне речи на таблу, или на листове са флипчарта како би тиме поткрепио преглед:

1. На овом часу, ученици су донели одлуку разговарајући о одлукама.
2. Ученици су донели различите одлуке из различитих разлога (ево неколико примера): –
  - лично искуство;

- вредности;
  - пол;
  - брига за друге, одговорност;
  - људска права;
  - ...
3. Одлуке које су ученици донели показују да се ради о различитим личностима – њихове одлуке нам говоре о томе ко су они, о *њиховом идентитету*.